

Damwanden geslagen

Afgelopen week zijn op de Nieuwe Markt de damwanden geslagen. De damwanden moeten het archeologische onderzoek naar het Romeinse schip, de "Woerden 7", mogelijk maken. Het schip ligt diep in de ondergrond, voor een deel onder het grondwater. De damwanden houden het toestromen van grondwater naar de opgravingsplek tegen. Daarvoor zijn ze zo'n 14 meter diep de grond in geslagen. Het water dat al binnen de damwanden staat wordt met grote pompen afgevoerd zodat de archeologen droge voeten kunnen houden en het schip straks in al zijn glorie vrijligt.

De kunst van het opgraven

Hoe gaan de archeologen de komende weken te werk? Na het plaatsen van de damwanden wordt eerst de bovengrond verwijderd. Dit is de grond die in zijn geheel over de zeef gaat om vondsten uit de middeleeuwse en laatmiddeleeuwse periode veilig te stellen. Het eerste vlak dat de archeologen aanleggen is dan ook het sporenvlak van deze periode. Als dit getekend en gedocumenteerd is, wordt er weer met de machine verder gewerkt. In zes segmenten van telkens vier tot vijf meter wordt de grond tot net boven het schip weggegraven. Door het eerdere booronderzoek hebben de archeologen al kunnen vaststellen hoe diep het Romeinse schip in de grond zit. De kraanmachinist weet dus ook precies hoe diep hij op bepaalde plaatsen met de machine kan graven. Daarna begint het handwerk. De archeologen leggen dan voorzichtig de bovenzijde van de boorden, en vervolgens ook het binnenwerk van het schip vrij. Omdat hout snel kan beschadigen, moet dit langzaam en voorzichtig gebeuren. Soms komt er ook water aan te pas om het hout schoon te spoelen en om het voor uitdrogen te behoeden. De kraanmachinist blijft in de buurt om de vrijgekomen grond af te voeren. De archeologen denken ongeveer een week te doen over het vrijleggen van één segment. Zodra het vrijligt, gaan de

specialisten aan de slag. Onder andere om de kwaliteit van het hout vast te stellen en monsters te nemen om de gebruikte materialen te analyseren, zoals pek en breeuwsel (gebruikt om de naden van het schip mee te dichten). Zodra zij hun werk gedaan hebben, wordt het segment weer goed afgedekt. Deel voor deel wordt de "Woerden 7" zo onderzocht en weer ingepakt. Pas de laatste week komt het schip in zijn totaliteit bloot te liggen. Dan kan ook het publiek tijdens open dagen een kijkje komen nemen.

Hierna wordt het schip gelicht; niet in zijn geheel maar in delen. Het gedeelte dat niet wordt gerestaureerd, zal zorgvuldig worden ingepakt en herbegraven in het Nationale Velddepot bij Nijkerk. Dit Velddepot is een soort modern scheepskerkhof voor archeologische scheepsresten. Hier blijven scheepsresten die niet worden gerestaureerd onder het grondwatervniveau bewaard zodat onderzoekers ze in de toekomst nog eens kunnen bestuderen met de technieken van de toekomst.

Hoe het geselecteerde gedeelte wordt gerestaureerd, staat nog niet vast. De beslissing hierover nemen de specialisten als ze in het veld de "Woerden 7" hebben kunnen onderzoeken.

Met het lichten en herbegraven van de "Woerden 7" zijn de archeologen natuurlijk nog niet klaar. Dan begint het werk achter de schermen: de uitwerking. Vondsten bekijken, grondsporen bestuderen en uiteindelijk alle gegevens van het schip, de vicus en het castellum samenvoegen tot één verhaal, is een flinke taak waarmee ze de winter moeiteloos door komen.

Op werkbezoek bij de Antike Schiffe in Mainz

Ook voorafgaand aan het veldonderzoek gebeurt het nodige achter de schermen. Zo bracht het opgravingssteam vorige week woensdag een bezoek aan het Museum für Antike Schifffahrt in Mainz. Hier bracht dr. Ronald Bockius, een autoriteit op het gebied van oude schepen, hen op de hoogte van de laatste bevindingen en bespraken de archeologen de aanpak van het onderzoek van de "Woerden 7". Het museum stelt niet alleen complete gerestaureerde schepen tentoon maar maakt ook replica's op schaal, waaronder die van de "Woerden 1"!

Het opgravingssteam in gesprek met dr. Ronald Bockius van het Museum voor Antike Schifffahrt in Mainz. De replica op de voorgrond is van de Woerden 1, het graanschip dat in 1978 bij de Groenendaal werd gevonden.

Ingezonden mededeling

Binnenkort **live** te volgen:

de opgraving van het Romeinse schip de "Woerden 7"

via www.woerden.nl